

Mattilsynet
Felles postmottak
Postboks 383
2381 Brumunddal

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

Deres ref.: 23/15848

Oslo 18.03.2026

Høringsinnspill til ny forskrift om styring av akvakultur

Vi viser til høringsbrev av november 2025, som omfatter forslag til endringer i gjeldende forskrift om styring av akvakultur (akvastyringsforskriften).

Kystrederiene med Brønnbåteiernes Forening takker for muligheten til å komme med innspill. Vi representerer et kritisk ledd i havbruksnæringen gjennom servicefartøy, brønnbåter, bløggfartøy, ensilasjebåter, slaktebåter m.m. Denne delen av næringen sysselsetter flere tusen arbeidstakere og bidrar med betydelige samfunnsøkonomiske ringvirkninger langs hele kysten.

Myndighetene påpeker at formålet med endringsforslaget er å innføre en moderne tilnærming til risikostyring i akvakulturindustrien, med vekt på systematisk risikohåndtering og kontinuerlig forbedring. Den nye forskriften skal erstatte dagens forskrift om IK-akvakultur.

For at havbruksnæringen samlet sett skal kunne utvikle seg og opprettholde sin posisjon, er det avgjørende at de maritime leverandørene har langsiktige og forutsigbare rammebetingelser. Vi mener derfor det er viktig at regelverket er helhetlig og gjennomgående når en slik revisjon gjennomføres. I denne sammenheng stiller vi spørsmål ved hvorfor styringsforskriften ikke gjøres gjeldende for offshore havbruk. Et enhetlig regelverk bidrar til risikoreduksjon og økt standardisering i operasjoner. Et uensartet regelverk kan skape uklarheter og øke risiko for både fisk, mannskap og miljø.

Videre vil vi understreke at primær oppgavene til skipenes besetning er drift av fartøy og gjennomføring av maritime operasjoner. Styringsstrukturen som foreslås, kan etter vår vurdering beslaglegge tid som i dag brukes på disse kjerneoppgavene. Risikoanalyser knyttet til navigasjon og generell skipsdrift gjennomføres allerede kontinuerlig, og hvert enkelt fartøy revideres av kompetente sektormyndigheter i henhold til gjeldende krav. I tillegg følger fartøyene omfattende regelverk utenfor akvakulturregelverket, som Skipsarbeidsloven, Skipssikkerhetsloven, IMO-krav og MLC-forpliktelser. Flere rederier følger også frivillige sertifiseringsordninger. Kravene som stilles gjennom akvakulturlovgivningen kommer dermed på toppen av et allerede omfattende regelverk.

Kystrederiene støtter i hovedsak prinsippene bak forslaget, men vi mener risikovurderingene som foreslås – med økte dokumentasjonskrav – må sees i sammenheng med besetningens primæroppgaver. Det er viktig å unngå at rederier og mannskap havner i situasjoner der ulike regelverk setter dem i en umulig skvis, og hvor et regelverk i praksis må brytes for å ivareta skip, mannskap og fisk på en forsvarlig måte.

Våre øvrige innspill oppsummeres i punktene som følger under.

1. Krav til risikoreduksjon og kunnskapsgrunnlag

Kystrederiene støtter prinsippet om at risiko skal reduseres til lavest praktisk mulig nivå. Alle aktiviteter om bord innebærer en viss risiko, men denne må holdes innenfor akseptable rammer. Rederiene har allerede etablerte rutiner for risikovurdering og avviksoppfølging.

Slik forslaget er formulert, mener vi at det mangler praktisk forutsigbarhet på enkelte punkter, særlig knyttet til akseptnivå for risiko og vurdering av tiltak utover minimumsnivå.

Forslaget legger opp til at risiko skal reduseres så langt det er mulig, dersom dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Begrepet «*så langt det er mulig*» setter ikke tydelige ytre rammer, og kan i praksis innebære et uendelig krav om nye analyser og tiltak – også der risiko allerede er innenfor faglig forsvarlige grenser. Dette vil være svært byråkratisk, og skape store utfordringer for tilsynsmyndighetenes arbeid.

Uten klare kriterier for hva som anses som urimelig eller uforholdsmessig kostnad eller ulempe, er det videre stor risiko for forskjellsbehandling. Våre medlemmer er ulikt dimensjonert, og har forskjellig tilgang på ressurser og administrativ kapasitet.

Vi anbefaler derfor at myndighetene, i samarbeid med næringen, utvikler nasjonale veiledere som:

1. angir når og hvordan virksomhetene skal vurdere tiltak utover minimumsnivå
2. beskriver metode for kost–nytte-vurderinger, inkludert håndtering av usikkerhet og tidshorisont
3. konkretiserer forholdsmessige dokumentasjonskrav for virksomheter av ulik størrelse

Forslaget understreker også behovet for «beste tilgjengelige kunnskap». Dette krever tydelige forventninger til datakvalitet, tilgjengelighet og håndtering av usikkerhet for at kravene skal være gjennomførbare.

Videre bemerkes det at virksomheten må ha full oversikt over relevant regelverk og fortløpende oppdage endringer. Dette understreker behovet for en tilstrekkelig implementeringsperiode når nytt regelverk innføres.

2. Krav til kompetanse

Kystrederiene støtter intensjonen om at alle aktiviteter skal utføres med nødvendig faglig kompetanse. Dette er avgjørende for HMS, fiskehelse og forsvarlig drift.

Merknadsteksten til § 28 reiser likevel viktige spørsmål. Særlig skaper formuleringen «*formell utdanning eller godkjenning innebærer ikke automatisk faglig kompetanse*» uklarerhet. Når virksomheten samtidig pålegges fullt ansvar for å sikre at deltakere har nødvendig kompetanse, kan det oppstå et ansvarsgap der sertifiseringsordninger eller myndighetsgodkjenninger i praksis mister sin verdi.

Forutsigbarhet forutsetter at virksomhetene kan basere seg på etablerte og myndighetsgodkjente kompetansesystemer. Dersom forskriften legger opp til vurderinger utover dette, må det utarbeides sektorvise retningslinjer som avklarer hva som omfattes av "faglig kompetanse" utover formelle kvalifikasjoner.

Vi er også kritiske til formuleringen om at kompetanse "kontinuerlig må oppdateres". Dette bør erstattes med *systematisk oppdatering*, som er mer i tråd med praktiske forhold og øvrige deler av forskriften.

3. Krav til målsetting og intern oppfølging

Forslaget legger til grunn at virksomheten skal fastsette mål, strategier og interne krav, og følge opp disse. Dette må etter vår vurdering tilpasses virksomhetenes ulike størrelse, risikoprofil og operasjonsmønster.

Rederiene må kunne vurdere mål og tidslinjer for måloppnåelse innenfor egne rammer, og justere disse når det anses hensiktsmessig. Dette er nødvendig for å sikre realistisk og risikobasert forbedringsarbeid.

4. Avslutning

Etatene skriver i forslaget at de har vurdert å ta inn krav om påseansvar og arbeidstakers plikt til medvirkning. Selv om det ikke er foreslått per nå, ønskes det innspill rundt dette.

Kystrederiene har ikke hatt en grundig vurdering av tema, men vil på generelt grunnlag kommentere at det må være grunnlag for innføring av nye krav. Eksempelvis kan det vurderes at et evt påseansvar gjennom styringsforskriften bør ha en funksjon og et mål som ikke oppnås gjennom endringsforslagene og reguleringene som allerede er foreslått.

Vi vil avslutningsvis understreke betydningen av god dialog mellom myndigheter og næringen for å oppnå felles mål. En evaluering av forskriften underveis vil være nyttig for å sikre funksjonelle og hensiktsmessige rammer.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål. Vi stiller oss gjerne til disposisjon for videre dialog.

Med vennlig hilsen

Linn Therese Skår Hosteland
Senior rådgiver

Tanja Hoel
Styreleder Bønnbåtforeningen

(Elektronisk signert)